

ШОСТИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

Справа № 640/19074/20

Суддя (судді) першої інстанції: Огурцов О.П.

У Х В А Л А

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

23 березня 2021 року

м. Київ

Шостий апеляційний адміністративний суд у складі колегії суддів:

головуючого

Шурка О.І.,

суддів

Мельничука В.П., Оксененка О.М.,

при секретарі

Яблонській А.В.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні апеляційну скаргу Державного підприємства "Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту "Льодовий стадіон" на рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 24 листопада 2020 року у справі за адміністративним позовом Державного підприємства "Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту "Льодовий стадіон" до Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) третя особа: Міністерства молоді та спорту України, Товариства з обмеженою відповідальністю "Укрсоцбудінвест" про визнання протиправними та скасування розпорядження, -

В С Т А Н О В И В :

Державне підприємство "Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту "Льодовий стадіон" звернулось до Окружного адміністративного суду міста Києва з адміністративним позовом до виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), третя особа - Міністерство молоді та спорту України, в якому просить визнати протиправним та скасувати розпорядження від 24.07.2020 № 1082 "Про надання згоди на поділ земельної ділянки на просп. Академіка Глушкова, 9 у Голосіївському районі міста Києва".

Рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 24 листопада 2020 року в задоволенні позову відмовлено.

Не погоджуючись з таким судовим рішенням, позивач подав апеляційну скаргу, в якій просить апеляційну інстанцію скасувати незаконне, на його думку, рішення суду першої інстанції та постановити нове про задоволення позовних вимог.

Апелянт посилається на незаконність, необ'єктивність та необґрунтованість оскаржуваного рішення, невідповідність висновків суду дійсним обставинам справи, порушення судом норм матеріального та процесуального права, що є на його переконання підставою для скасування судового рішення.

Заслухавши суддю-доповідача, пояснення учасників справи, перевіrivши матеріали справи, доводи апеляційної скарги, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга підлягає частковому задоволенню, виходячи з наступного.

Як свідчать матеріали справи, Державне підприємство "Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту "Льодовий стадіон" є постійним користувачем земельної ділянки площею 16,9202 га (кадастровий номер 8000000000:79:392:0050) на проспекті Академіка Глушкова, 9 у Голосіївському районі міста Києва на підставі пункту 2 рішення Київської міської ради від 17.12.1998 № 85/186 "Про оформлення права користування земельними ділянками".

Відповідно до витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку від 18.07.2019 №НВ-8000973942019 зазначена земельна ділянка перебуває у державній власності та призначена для експлуатації та обслуговування існуючих споруд. Право власності належить державі України в особі Київської міської державної адміністрації.

На зазначеній земельній ділянці розташоване нерухоме майно, яке за даними Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (номер запису про інше речове право 25894074, дата реєстрації 22.04.2018) є державною власністю в особі Міністерства молоді та спорту України та закріплене на праві господарського відання за Державним підприємством "Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту "Льодовий стадіон".

За даними Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (номер запису про право власності 12251938, дата реєстрації 27.11.2015) Товариство з обмеженою відповідальністю "Укрсоцбудінвест" є власником об'єкта незавершеного будівництва - Критої спортивної арени, яка була придбана ТОВ "Укрсоцбудінвест" в процесі приватизації шляхом придбання на аукціоні, розташованій в межах вказаної земельної ділянки (договір купівлі-продажу об'єкта незавершеного будівництва від 26.03.2010 № 712).

Виконавчий орган Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) прийняв розпорядження від 24.07.2020 № 1082, яким надано згоду на поділ земельної ділянки на просп. Академіка Глушкова, 9 у Голосіївському районі міста Києва.

Позивач, вважаючи, що зазначене розпорядження є протиправним, прийнятим з перевищенням повноважень та підлягає скасуванню, звернувся з відповідним позовом до суду.

Відмовляючи в задоволенні позовних вимог, суд першої інстанції зазначив, що розпорядження Київської міської державної адміністрації від 24.07.2020 № 1082 є правомірним та прийнято у межах повноважень, визначених законом. Також суд першої інстанції зазначив, що у межах спірних правовідносин відсутній спір про право.

Колегія суддів не може погодитися з висновком суду першої інстанції, виходячи з наступного.

Згідно з частиною першою статті 17 Закону України "Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини" суди застосовують при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод і практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

Статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 року передбачено, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом.

Європейський суд з прав людини у рішенні від 20 липня 2006 року у справі «Сокурєнко і Стригун проти України» вказав, що фраза «встановленого законом» поширюється не лише на правову основу самого існування суду, але й на дотримання таким судом певних норм, які регулюють його діяльність. У рішенні у справі «Занд проти Австрії» висловлено думку, що термін «судом, встановленим законом» у ч. 1 ст. 6 Конвенції передбачає «усю організаційну структуру судів, включно з питаннями, що належать до юрисдикції певних категорій судів».

Відповідно до частин першої та третьої статті 19 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на справи у публічно-правових спорах, зокрема, спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи індивідуальних актів), дій чи бездіяльності, крім випадків, коли для розгляду таких спорів законом встановлено інший порядок судового провадження.

Зі змісту п. п. 1, 2 ч. 1 ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства України випливає, що адміністративна справа - переданий на вирішення адміністративного суду публічно-правовий спір; публічно-правовий спір - спір, у якому: хоча б одна сторона здійснює публічно-владні управлінські функції, в тому числі на виконання делегованих повноважень, і спір виник у зв'язку із виконанням або невиконанням такою стороною зазначених функцій; або хоча б одна сторона надає адміністративні послуги на підставі законодавства, яке уповноважує або зобов'язує надавати такі послуги виключно суб'єкта владних повноважень, і спір виник у зв'язку із наданням або ненаданням такою стороною зазначених послуг; або хоча б одна сторона є суб'єктом виборчого процесу або процесу референдуму і спір виник у зв'язку із порушенням її прав у такому процесі з боку суб'єкта владних повноважень або іншої особи.

Отже, до компетенції адміністративних судів належать спори фізичних чи юридичних осіб з, у тому числі, іншим суб'єктом при здійсненні ним владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, предметом яких є перевірка законності рішень, дій чи бездіяльності цих осіб, відповідно, прийнятих або вчинених ними при здійсненні владних (публічно-владних) управлінських функцій.

При цьому, Велика Палата Верховного Суду у своїй постанові від 11.09.2019 № 826/1773/18 звертає увагу, що публічно-правовий спір має особливий суб'єктний склад. Участь суб'єкта владних повноважень є обов'язковою ознакою для того, щоб класифікувати спір як публічно-правовий. **Проте сама собою участь у спорі суб'єкта владних повноважень не дає підстав ототожнювати спір з публічно-правовим та відносити його до справ адміністративної юрисдикції.**

Під час визначення предметної юрисдикції справ суди повинні виходити із суті права та/або інтересу, за захистом якого звернулася особа, заявлених вимог, характеру спірних правовідносин, змісту та юридичної природи обставин у справі.

Визначальною ознакою справи адміністративної юрисдикції є суть (зміст, характер) спору. Публічно-правовий спір, на який поширюється юрисдикція адміністративних судів, є спором між учасниками публічно-правових відносин і стосується саме цих відносин.

Під час визначення предметної юрисдикції справ суди повинні виходити із суті права та/або інтересу, за захистом якого звернулася особа, заявлених вимог, характеру спірних правовідносин, змісту та юридичної природи обставин у справі.

Як вбачається зі змісту позовної заяви, предметом даного спору є оскарження розпорядження КМДА від 24.07.2020 № 1082, яким надано згоду на поділ земельної ділянки на просп. Академіка Глушкова, 9 у Голосіївському районі міста Києва.

Колегія суддів зауважує, що в даному випадку, звертаючись до суду з позовом про скасування вказаного розпорядження відповідача, позивач фактично намагається **захистити власні майнові права та інтереси на цю земельну ділянку.**

Водночас даний спір прямо також безпосередньо стосується прав та інтересів ТОВ «Укрсоцбудінвест» щодо володіння та користування власним майном та земельною ділянкою, на якій знаходиться таке майно.

До того ж ініціатором розгляду питання щодо поділу спірної земельної ділянки є саме ТОВ «Укрсоцбудінвест», який є власником об'єкта незавершеного будівництва - Критої спортивної

арени, яка була придбана ТОВ «Укрсоцбудінвест» в процесі приватизації шляхом придбання на аукціоні, розташованої в межах вказаної земельної ділянки.

Згідно статті 377 Цивільного кодексу України до особи, яка набула право власності на житловий будинок (крім багатоквартирного), будівлю або споруду, переходить право власності, право користування на земельну ділянку, на якій вони розміщені, без зміни її цільового призначення в обсязі та на умовах, встановлених для попереднього землевласника (землекористувача).

Статтею 120 Земельного кодексу України передбачено, що у разі набуття права власності на жилий будинок, будівлю або споруду, що перебувають у власності, користуванні іншої особи, припиняється право власності, право користування земельною ділянкою, на якій розташовані ці об'єкти. Якщо жилий будинок, будівля або споруда розміщені на земельній ділянці, що перебуває у користуванні, то в разі набуття права власності на ці об'єкти до набувача переходить право користування земельною ділянкою, на якій вони розміщені, на тих самих умовах і в тому ж обсязі, що були у попереднього землекористувача.

Відповідно до статті 141 Земельного кодексу України право користування земельною ділянкою припиняється, зокрема, набуттям іншою особою права власності на жилий будинок, будівлю або споруду, які розташовані на земельній ділянці.

Зазначені норми закріплюють загальний принцип цілісності об'єкту нерухомості із земельною ділянкою, на якій цей об'єкт розташований. За цією нормою визначення правового режиму земельної ділянки перебуває у прямій залежності від права власності на будівлю і споруду та передбачається механізм роздільного правового регулювання нормами цивільного законодавства майнових відносин, що виникають при укладенні правочинів щодо набуття права власності на нерухомість, і правового регулювання нормами земельного і цивільного законодавства відносин при переході прав на земельну ділянку у разі набуття права власності на нерухомість.

Аналогічна правова позиція викладена Великою Палатою Верховного Суду у постанові від 04.12.2018 № 910/18560/16.

З наведеного вбачається, що у разі наявності на земельній ділянці нерухомого майна така земельна ділянка перебуває у прямій залежності від права власності на будівлю і споруду, що повністю виключає право органу місцевого самоврядування здійснювати будь-які дії відносно такої земельної ділянки.

Таким чином, спір у справі, що розглядається, стосується права користування земельною ділянкою, оскільки у разі реалізації вказаного розпорядження відповідача може вплинути на майнові права як ДП «Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту «Льодовий стадіон», так і ТОВ «Укрсоцбудінвест», що у свою чергу унеможливує розгляд справи у порядку адміністративного судочинства.

При цьому, до юрисдикції адміністративного суду належить спір, який виник між двома (кількома) суб'єктами стосовно їх прав та обов'язків у конкретних правових відносинах, у яких хоча б один суб'єкт законодавчо вповноважений владно керувати поведінкою іншого (інших) суб'єкта (суб'єктів), а останній (останні) відповідно зобов'язаний виконувати вимоги та приписи такого суб'єкта владних повноважень.

Аналогічна правова позиція викладена в постанові Великої Палати Верховного Суду від 23.05.2018 у справі №914/2006/17.

Водночас колегія суддів зазначає, що у разі прийняття суб'єктом владних повноважень розпорядження про надання згоди на поділ земельної ділянки (тобто ненормативного акта, який вичерпує свою дію після своєї реалізації), подальше оспорування правомірності набуття фізичною чи юридичною особою спірної земельної ділянки має вирішуватися в порядку цивільного або господарського судочинства, оскільки виникає спір про майнові права.

Положеннями пункту 6 частини першої статті 20 Господарського процесуального кодексу України передбачено, що господарські суди розглядають справи у спорах, що виникають у зв'язку із здійсненням господарської діяльності (крім справ, передбачених частиною другою цієї статті), та інші справи у визначених законом випадках, зокрема: справи у спорах щодо права власності чи Іншого речового права на майно (рухоме та нерухоме, в тому числі землю), реєстрації або обліку прав на майно, яке (права на яке) є предметом спору, визнання недійсними актів, що порушують такі права, крім спорів, стороною яких є фізична особа, яка не є підприємцем, та спорів щодо вилучення майна для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності, а також справи у спорах щодо майна, що є предметом забезпечення виконання зобов'язання, сторонами якого є юридичні особи та або) фізичні особи - підприємці.

Таким чином, даний спір має приватноправовий характер та з урахуванням суб'єктного складу сторін спору і тих осіб, на чий інтерес впливає таке рішення має вирішуватися за правилами господарського судочинства, що не було враховано судом першої інстанції під час розгляду справи в суді першої інстанції.

Відповідно до ч. 1 ст. 242 КАС України рішення суду повинно ґрунтуватися на засадах верховенства права, бути законним і обґрунтованим.

Відповідно до ч. 1 ст. 319 КАС України судові рішення першої інстанції, яким закінчено розгляд справи, підлягає скасуванню повністю або частково в апеляційному порядку і позовна заява залишається без розгляду або провадження у справі закривається у відповідній частині з підстав, встановлених відповідно статтями 238, 240 цього Кодексу.

Порушення правил юрисдикції адміністративних судів, встановлених ст. 19 КАС України, є обов'язковою підставою для скасування рішення із закриттям провадження незалежно від доводів апеляційної скарги.

Суд закриває провадження у справі, якщо справу не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства (п. 1 ч. 1 ст. 238 КАС України).

Керуючись ст. ст. 238, 243, 319, 325, 328, 329 КАС України, суд, -

У Х В А Л И В:

Апеляційну скаргу Державного підприємства "Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту "Льодовий стадіон" - задовольнити частково.

Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 24 листопада 2020 року - скасувати, провадження по справі за позовом Державного підприємства "Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту "Льодовий стадіон" до Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) третя особа: Міністерства молоді та спорту України, Товариства з обмеженою відповідальністю "Укрсоцбудінвест" про визнання протиправними та скасування розпорядження - закрити.

Ухвала суду набирає законної сили з дати її прийняття та може бути оскаржена шляхом подачі касаційної скарги безпосередньо до Верховного Суду у порядку та строки, визначені ст.ст. 328-331 КАС України.

Головуючий суддя:

Шурко О.І.

Судді:

Мельничук В.П.

Оксененко О.М.

Повний текст ухвали виготовлено 29.03.2021.